

De jecore foetus disserit ... J.G. Haasius / [Johann Gottlob Haase].

Contributors

Haase, Johann Gottlob, 1739-1801.
Pohl, J. C.

Publication/Creation

Lipsiae : Langenheim, 1764.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/mtqt29y8>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

27105/p

DE
IECORE FOETVS
DISSERIT

737

ET
VIRO MAGNIFICO,
EXCELLENTISSIMO EXPERIENTISSIMO
AMPLISSIMO DOCTISSIMO
IOANNI CHRISTOPHORO
P O H L I O,

PHILOSOPH. ET MEDIC. DOCT. ANAT. ET CHIRVRG.
PROFESS. PVBL. ORD. FACVLTATIS MEDICAE ASSESSORI,
COLLEGII B. M. VIRGIN. SENIORI, ACADEM. IMPER.
N. C. SODALI, PHYSICO PROVINC. LIPS.

PATRONO ET PRAECEPTORI
MAXIMOPERE COLENDO

DE
FASCIBVS ACADEMIAE AD EVM
PRIMVM DELATIS

N O M I N E
COLLEGII EXAMINATORIO-DISPVTATORII
SVB IPSIVS PRAESIDIO FLORENTIS

GRATVLATVS EST *Brüning 1772.*
IOANNES GOTTLOB HAASIVS LIPS.
MED. BACCAL.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIA.
C1D1DCCLXIII.

Small, faint, illegible markings or characters, possibly a signature or date, located in the lower-left corner of the page.

R E C T O R
ACADEMIAE MAGNIFICE,
V I R
EXCELLENTISSIME EXPERIENTISSIME,
AMPLISSIME DOCTISSIME
PATRONE ATQVE PRAECEPTOR
MAXIMOPERE COLENDE!

uo diutius et vehementius optavi, ut gratum er-
ga TE animum, quem vel doctrinae TVAE
praestantia et fides, vel beneficiorum in me
collatorum copia et magnitudo a me exigunt,
probare et TIBI significare possem, quantopere de bonis cu-
iuscunque generis, quae TIBI euenerint, laeter; tanto oppor-
tuniore loco hoc nunc a me fieri posse gaudeo, cum virtutis
TVAE splendor et doctrinae magnitudo viros ingenii prae-
stantia et virtutum integritate quam maxime claros commo-
uerint, ut fasces Academiae ad TE deferendas esse vno omnes
ore decernerent. Quamquam vero nec mea fert aetas, ut
quae mea qualiscunque habeat scriptumcula, tanto Viro digna
existimentur; nec meum tam politum est ingenium, ut erudi-
te commentari et argumenti a me tractandi dignitatem ora-

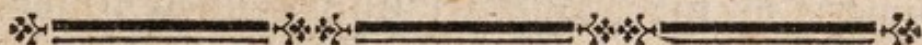
tionis elegantia et sententiarum gravitate assequi possim, tamen muneri deesse nolui et provinciam, quam, mihi commilitonum pietate demandatam, non ita administrare possum, ut expectationi eorum fiat satis, vel officii necessitate commotus, vel pietatis lege obstrictus libentissime a me suscipiendam esse duxi. Cum enim omnium amorem, qui disciplinae TVAE fidei sese committunt, vel orationis suauitate, vel praeceptorum utilitate, TIBI concilies; multo magis pietas a me, quem tantis tamque multis beneficiis ornasti, ut gratias iis dignas nullo modo referre possim, postulat, ut quamcunque occasionem auide arripiam, qua pro TVA, cum nostra coniunctissima, salute pia vota nuncupem. Summum numen TIBI vires animi et corporis conseruet, ut hunc magistratum, cum maximis laboribus coniunctum, ex voto geras, et navis, cuius clauus TVAE gubernationi commissus est, nullis procellis agitata, absque ullo detrimento ad portum accedat. Nos omnes ex animo optamus, ut per multos adhuc annos Academiae ornameto, TVAE genti splendidissimae gaudio, et nobis solatio sis atque integra valetudine utaris. Ceterum ut amorem, quo nos hucusque amplexus es, erga nos continues, meque imprimis TVO patrocinio commendatissimum esse velis, commilitonum et meo nomine omni observantia rogo.

MAGNIFICI NOMINIS TVI

CULTOR PERPETVVS
IOANNES GOTTLOB HAASIVS.

D E
IECORE FOETVS.

§. I.

Differt fabrica viscerum foetus ab illa viscerum hominis adulti ob sanguinis circulationem, quae alia est in foetu, alia in adulto.

Qui fabricam partium C. H. accurata dissectione disquir, earumque vsum ex physicis et anatomicis principiis diligenter perpendit; is necessario Auctoris naturae admirabitur sapientiam, qui C. H. eiusque viscera ita fabrefecit, vt sanguis, humor ille vniuersalis, ex quo reliqui ad vnum omnes tanquam ex communi matre pariuntur, per totum corpus diffundi, ac in variis organis et partibus varii humores secerni et excerni possent. ^{a)} Quamquam vero haec ita in omni homine deprehendimus, et diligens par-

A 3

tium

^{a)} Vid. Magnif. LVDWIGII institut. physiol. cap. IV. §. 217. Lips. 1757. 8.

tium organa et viscera constituentium seiunctio in quouis cadauere de hac re nos facit certiores: curiosissima tamen et admiratu quam maxime digna oculis nostris sese offert corporis foetus tennelli et hominis materno ergastulo adhuc inclusi fabrica, cuius visceribus, cum sanguinis circulus propter pulmones ex denegato aëris accessu non expansibiles et otiosos et nexum ipsi cum matris corpore intercedentem, multum differat ab illo, qui in adultis celebretur ^{b)} ad sanguinem propellendum natura foramina et canales finxit, quorum illa post partum membrana occlusa obliterantur, ^{c)} hi collapsi ^{d)} ligamentorum munere funguntur. Multa quidem sunt, quae foetus sibi propria vindicet, (nam rariora sunt exempla, vbi aliquid ex iis, quae foetui tantum solemnia sunt, in adultis reperitur, etsi egomet ipse foramen ouale in corde hominis adulti adhuc deprehenderim) et plurimorum eius viscerum singularis est mechanismus; nostri tamen consilii est, vnum illud viscus, iecur considerare, quod sanguinem maternum per venam vmbilicalem in homine nato et adulto in ligamentum mutatam ^{e)} ad foetum aduenientem admittit, recipit, et vltiorem eius progressum dirigit. In quo considerando ita versabimur, vt pauca de hepate in genere commemoremus, inprimis tamen et maxime historiam iecoris in foetu, eiusdemque vsum physiologicè, quantum quidem nostra patitur ingenii imbecillitas, explicemus.

§. II.

b) Vid. SALTZMANNI theses anatomic. de sanguinis in foetu circulo, Argentorat. 1714. §. VI.

c) Foramen ouale post partum clauditur valuulae Eustachii accretione, vid. TREW, in Dissertat. Epistol. de differentiis quibusdam inter hominem natum et nascendum intercedentibus. Norimb. 1736. p. 68.

d) Vid. ALBERT. V. HALLER prim. lineae physiol. Götting. 1751. 8. §. 854. *vena vmbilicalis cito coalescit, vt sanguine destituta.*

e) Cel. WINSLOW, Exposition anatomique de la structure du corps humain, Amst. 1752. 8. 4 tom. p. 266. *Le ligament moyen, appelé mal à propos le ligament suspensoire du Foye, enferme dans sa duplication un gros Cordon blanc, comme une espece de ligament rond. Ce Cordon a été dans le fœtus une veine nommée veine ombilicale.*

Pauca de hepate in genere commemorantur.

Vastum illud in dextro hypochondrio sub membrana carno-
sa fornicata, quae cauitatem abdominis ab illa thoracis diuidit,
eiusque expansione ^{f)}) tendinea collocatum viscus, bilis officina,
organum chylicationis fere primum, quod crasso et obtuso
margine costis spuris, margine acuto et tenui appendici *ἔκφοιδος*
est contiguum, dicitur *ἥπαρ* a Graecis, ^{g)}) a Latinis iecur. ⁿ⁾)
Haeret illud ita in ventris infimi cauitate, vt a superiore parte
ligamenta a peritoneo formata, ⁱ⁾) ad superficiem conuexam de-
scendant, et viscus retineant, quod tanto facilius praestare pos-
sunt, quo magis ren et glandula suprarenalis lobum maiorem
cum vesicula fellea, pylorus, intestinum ^{k)}) dodecadactylon et
colon a parte concaua lobum minorem, potissimum digestionis
tempore partim sustineant, partim superiora versus vi musculo-
rum abdominalium vrgeant. Diuidunt enim dissectiones viscus
illud ex vasis et contextu celluloso conflatum, in tres lobos,
quorum vnum vocant maiorem et dextrum, alterum minorem
et sinistrum, tertium vtrique interiectum minimum seu lobu-
lum Spigelii, quem male a Spigelio dici monet Hallerus, et
quem anonymum vocat. ^{l)}) Respexerunt illi, qui ita he-
par diuidunt, ad variam fissurarum directionem, quae superfi-
ciem concauam hic illicque fulcatam reddunt. ^{m)}) Fissurarum
enim alia et maxima est, quae a margine anteriori incipit, et totum
viscus

f) HALLER. Opusc. Anatom. Gotting. 1751. §. 13.

g) ARISTOTEL. lib. I. de histor. animal. c. 18.

h) CICERO de natur. Deor. lib. II. cap. 55. *Permanat succus ad iecur per quasdam a medio intestino vsque ad portas iecoris (sic enim appellant) ductas et directas vias, quae pertinent ad iecur eique adhaerent.*

i) HALLER prim. lin. phys. §. 669 p. 431.

k) VESALIUS de humani corporis fabrica, lib. V. p. 608. Basil. 1556. fol.

l) HALLER l. c. §. 672. 673. p. 434.

m) IDEM l. c. §. 671. p. 433. *nempe sulci plures sunt, qui hepar in diuersas regiones, ne antiquis quidem ignotas, diuidunt.*

viscus quasi in duas partes diffindit, per quam in foetu vena umbilicalis ⁿ⁾ in duplicatura peritonaei, a ligamento suspensorio cincta, ad πύλας descendit, alia transuersim collocata, quae sinum ^{o)} venae portae recipit; denique lobuli anonymi margo sinister cum lobo sinistro sulcum intercipit, in quo canalis venosus latet et margo dexter cum lobo dextro format sulcum, in quo venae cauae ascendit truncus. ^{p)} Praeter has fissuras superficies concava lobi maioris duas habet valleculas, quarum interior profundior vesiculam felleam recipit, exterior planior glandulae suprarenali et extremitati superiori renis dextri incumbit. Nerui, qui ad hepar tendunt, sunt ex plexu hepatico, ab intercostalis et paris vagi ramis contexto, ^{q)} vasa lymphatica ex superficie vtraque ad ductum thoracicum iter suum dirigunt. ^{r)}

§. III.

Scriptores nonnulli ex veteribus et recentioribus commemorantur, qui de hepate tam adulti, quam foetus scripsere.

Nobilissimum hoc ad bilem secernendam, et chylicationem praestandam quam maxime necessarium viscus antiquissimorum anatomicorum ingeniis iam notum fuit atque cognitum. Et enim si HIPPOCRATIS libros euoluimus, passim ab eo de hepate disputatum esse legimus, ut de viscere, in quo bilis reperitur, et locum suum teneat. ^{s)} Longe plura tamen GALENUS, ^{t)} qui post HIPPOCRATEM floruit, de eo commemorat, quorum

n) Hanc fissuram vocat Ill. HALLER *fossam umbilicalis venae*, l. c. §. 672.

o) IDEM l. c.

p) VESAL. l. c. c. VII. p. 618.

q) Vid. R. VIEVSSSEN. Neurogr. vniu. Lugd. 1654. tab. 23.

r) Vasa lymphatica depicta habet RUYSCHIIUS in hepate equino.

s) HIPPOCR. de morbis, lib. IV. in edit. Foef. νῦν δὲ ἐρέω περὶ χολῆς, ὅπως τε καὶ διότι πλείων γέννεται ἐν τῷ σώματι, καὶ ὅπως ἔλκε τὸ χώριον αὐτέην, τὸ ἐπὶ τῇ ἥπατος; nunc vero de bile dicendum, quomodo et quam ob causam copiosior in homine gignatur et quomodo locus eius, qui est in hepate, ipsam trahat.

t) In libr. de usu partium.

rum alia sunt vera et naturae respondent, alia quae tum erat anatomes ratio, ubi circa bruta dissectanda maxime versabantur naturae indagatores, recentiorum emendarunt experimenta atque expolierunt. Vtriusque vero dogmata correxit diligentissimus, qui tum viueret, Leonhardi Fuchsi discipulus, VESALIUS,^{u)} qui multa a priscis illis anatomicis ob humanorum cadauerum inopiam vel omissa, vel non satis accurate descripta, accuratius proposuit. Post hunc de hoc viscere scripserunt, V. VIDIVS,^{v)} I. SYLVIVS,^{x)} G. FALLOPIVS,^{y)} A. SPIGELIVS,^{z)} H. FABRICIVS ab AQUAPENDENTE,^{a)} et alii. Ex iis, qui non de hepate adutorum tantum, sed etiam de illo foetus egregie commentati sunt, laudantur PH. VERHEYNIUS,^{b)} FR. GLISSONIVS,^{c)} B. BIANCHI,^{d)} M. MALPIGHIVS,^{e)} FR. RVYSCHIVS,^{f)} et B. MORGAGNIUS,^{g)} et I. BEN. WINSLOVIVS.^{h)} Catalogum vero amplissimum cum veterum tum recentiorum, quorum scripta huc pertinent, legere licet apud

B I A N -

- u) ANDREAE VESALII Bruxellensis de humani corporis fabrica libri VII. ubi multa de hepate, praecipue de situ et adhaesione eius, egregie disputat.
- v) De anatome Corporis humani libr. VII. Francof. 1626. fol. MORGAGNIUS monet in adu. anat. epist. I. p. 22. hunc lobuli Spigelii iam fecisse mentionem sub nomine nucis paruulae. Verba VIDII haec sunt: *iungitur (iecur) cum septo transverso per paruulam fibram, quasi nucem replet sinum, quem efficit primum intestinum cum ab inferiori ostio ventriculi incipiens reflectitur a parte dextra, versus sinistram. lib. V. c. 8.*
- x) Opera medic. per RENATVM-MORAEVM. Geneu. 1635. fol.
- y) Is docuit bilem ex hepate ad intestinum duodenum et inde ad vesiculam redire.
- z) De humani corporis fabrica lib. X. Venet. 1627. fol.
- a) Opera anatomica et physiologica, Lips. 1687. fol.
- b) Corporis humani anatomia, Lips. 1705. 8.
- c) Anatome hepatis, Amst. 1665. 12. Ductum venosum accuratius descripsit.
- d) Historia hepatica, Geneu. 1725. 4. 2. Vol.
- e) In libro de hepate. Glandulosam hepatis structuram esse statuit; defendit eum Boerhaavius contra Ruyschium, qui iniectionibus ostendit, acinos quos Malpighius pro glandulis folliculosis habuit, esse glomerulos vasorum.
- f) Opera anatomico-medico-chirurgica, Amst. 1737. 3. Vol. 4. Fabricam hepatis, ut iam monitum est, ostendit esse vasculosam, et valvulas vasorum Lymphaticorum depinxit.
- g) Aduersaria anatomica et epistolae, Patau. 1719. 4. multa de fossis, ligamentis et venis hepatis continent.
- h) Traité du vas-ventre. §. 250.

BIANCHIVM in *historia hepatica*.ⁱ⁾ Tandem etiam legi merentur, quae habent de hepate foetus ALB. V. HALLER,^{k)} H. BERNHARDVS,^{l)} et I. SALTZMANNVS.^{m)} Tabulis hoc caput maxime illustrarunt I. VESLINGIVS,ⁿ⁾ IVL. CASSERIVS,^{o)} B. EVSTACHIUS,^{p)} FR. RVYSCHIVS,^{q)} et IAC. TREW.^{r)}

§. IV.

Ostenditur, iecur foetus praeter ea, quae illud cum iecore adulti communia habeat, etiam propria aliqua habere, et ex his primum vena umbilicalis describitur.

Quanquam vero omnia, quae de hepate breuiter tantum a nobis sunt exposita, in iecur foetus cadunt, neque vlla est pars in iecore adulti, qua careat illud in foetu: tamen nonnullae reperiuntur partes, quae alium praestant vsum in homine nato et adulto, alium in corpusculo tenelli foetus, quae peculiarem merentur attentionem, et in quibus disquirendis anatomicorum sollertissimorum non defuit industria. Praeterquam enim, quod integumentis communibus, musculis et peritoneo remotis iecur magna sua mole protuberans, et ex proportionem, quae est partium corporis tenelli foetus ad illas hominis adulti, longe maius deprehendamus,^{s)} quam in adulto; canalis aliquis, vena umbilicalis dictus, ad superficiem concauam iecoris oblique ex umbilico descendit. Colligit haec vena tenuissimos ramos ex placenta,^{t)} parte aliqua celluloso-

i) loc. cit.

k) Opuscula anatomica et primae lineae physiol. quorum iam fecimus mentionem, lit. d. et f.

l) In Dissertatione sua inaugurali de eo quod differt circuitus sanguinis foetus ab illo hominis nati, Lugd. Bat. 1733. ventilata.

m) Theses anatomicae de sanguinis in foetu circulo, Argentor. 1714.

n) Syntagma anatomicum, Amst. 1666. 4.

o) Tabulae anatomicae 78. Venet. 1627. fol.

p) Tabulae anatomicae XI. Rom. 1714. fol.

q) loc. cit.

r) loc. cit.

s) Vid. VERHEYNIUS l. c. Tr. II. c. XV. p. 126. *Iecur in foetu et recentenatis maiorem abdominis partem occupat.*

t) De principio venae umbilicalis, vtrum ex hepate, an ex placenta illa oriatur, valde disputant, vid. SALTZMANN l. c. §. IX.

loso-vasculoso-membranacea, ex membrana externa, quam chorion et interna, quam amnion vocant, tela cellulosa multisque vasis arteriosis et venosis interuenientibus, contexta et cum arteriis cognominibus, ^{u)} eodem modo ex placenta ad vmbilicum ^{v)} tendit, quo perforato, ab arteriis separata, sub iecore intrat. Neque tamen illa leuiter tantum et laxè cum arteriis vmbilicalibus coniuncta, progressum suum ad vmbilicum vsque absoluit, sed arteriae vmbilicales aliquo modo contortae chordam hanc ex tribus hisce vasis firmissime tela cellulosa coniunctis conflata, et ab anatomicis nomine funiculi vmbilicalis insignitam formantes, serpentino amplexu hanc venam concomitantur. Vasa haec firmissime inter se cohaerere, docet funiculi vmbilicalis sectio transuersim facta. Quodsi enim quis hoc modo chordam disseuerit, tribus septis membranaceis, et substantia cellulosa coniunctionem eorum firmatam esse deprehendet, nec vnum ab altero poterit separare, nisi antea scalpello septa et contextum cellulosum seiunxerit.

§. V.

Vena vmbilicalis a sinistra parte hepar ingreditur.

Vena vmbilicalis, posteaquam cum arteriis eiusdem nominis contextu celluloso et septis membranaceis firmiter coniuncta vmbilicum penetrauit, seiuncta nunc ab arteriis vmbilicalibus, ad vesicam descendentibus, et ligamento suspensorio comprehensa, superiora versus sese flectit, et in sinisteriorem hepatis partem per fissuram, quae lobum maiorem a minore quasi diuidit, ingreditur.

B 2

ditur.

u) Vid. ADR. SPIGEL. de formato foetu, c. IX. Nam ex surculis venarum et arteriarum per placentam dispersis in chorio membrana sunt maiores rami, qui tandem in truncum coeuntes in duas arterias exiguas sed vnā magnā venam et amplā per totum vmbilicum capreolorum in morem conuoluti progrediuntur vna cum vracho ab allantoide orto, donec abdomen pertingant.

v) Vocabulum vmbilici aequiuocum esse refert SYLVIVS, et modo funiculum vmbilicalem, modo locum in integumentis significare, per quem intret funiculus. Ad hoc probandum allegat locum ex ARISTOTEL. lib. 9. de generatione animalium ἐστὶ δὲ ὁμφαλὸς ἐν κελύφῃ φλέβες, constat autem vmbilicus in venis putamine contentis. Τὸ κέλυφος explicatur alio loco per κέλυφος δερματικόν, inuolucrum membranosum, de formato foetu l. c.

ditur. Ab hac sententia MORGAGNIO ^{x)} et TREWIO, ^{y)} IVL. CASSERIVS ^{z)} in icone decessisse videtur, in quo progressus venae umbilicalis in fissuram magnam a dextro latere hepatis delineetur. Eodem modo de icone VESLINGII ^{a)} monet MORGAGNIUS ^{b)} quod is veram venae insertionem non ostendat, contrarium statuit Cel. TREW. ^{c)} Si iconem VESLINGII consideremus, certe non videmus, quid in eo naturae sit contrarium. Ex iis vero, qui accuratiores icones exhibuerunt, sunt B. EVSTACHIUS, ^{d)} PH. VERHEYNIUS, ^{e)} L. HEISTERVS, ^{f)} FR. GLISSONIVS, ^{g)} FR. RVYSCHIVS, ^{h)} et I. TREW. ⁱ⁾ Isti enim omnes ingressum venae umbilicalis a latere sinistro partis concauae hepatis depinxerunt.

§. VI.

Vena umbilicalis propter fissurae magnae amplitudinem non comprimitur.

Vena ista propter varias corporis mutationes et inclinationes facillime comprimi, eiusdemque sanguini ex placenta aduenienti, facillime mora atque progressus impedimentum oriri posset, nisi natura in omnibus formandis visceribus quam maxime prouida, fulcum, seu fissuram, eandemque tam amplam fecisset, ut vena in ea libere haerere, et sub hepate facile proserpere posset. Nam fissura magna, quam vena illa adit, non ampla tantum est et fulcum format, sed etiam interdum canalem refert, qui venam laxè includit, cuius rei disquirendae vel nuper nobis erat occasio. Etenim cum duo gemelli, qui vnum vix vixerant diem, in theatro anatomico cultro subiicerentur, in alterutro eorum non solum tantam hepatis molem obseruauimus, ut illud ventriculum fere totum et

splenem

x) Aduers. anat. I. p. 24. Ibi contra Casserium et Veslingium ita disputat: *contra subeuntem (venam umbilicalem) a dextris pingunt, siue proprios siue alienos, Casserii imprimis et Veslingii Iconismos recudunt.*

y) l. c. p. 41. z) Ad Spigel. de hum. corp. fabrica lib. 8. tab. 8. f. 1.

a) l. c. cap. 4. tab. 4. f. 5. b) Vid. lit. X. c) l. c. d) l. c.

e) l. c. tab. 8. fig. 4. f) comp. anat. tab. 3. g) l. c. p. 169.

h) l. c. in dilucidatione valuularum vasorum lymphaticorum et lacteorum, pag. 7.

i) loc. cit.

splenem ita comprehenderet et tegetet, vt inferior tantum et minima eius pars conspiceretur; sed etiam lobus dexter cum sinistro ita erat concretus, vt vena vmbilicalis non fulco comprehensa, sed canali inclusa vsque ad sinum venae portae procederet. Annotauit hoc Cel. WINSLOW, qui dum de hepatis excauationibus agit, ita scribit: *Le premier (enfoncement de la Face concave ou inferieure du Foye) est en maniere de scissure, qui fait la separation des deux Lobes, en traversant la concavité du Foye depuis les eminences, dont je viens de parler, jusqu' au Bord anterieur, ou il se termine par une echancrure plus ou moins profonde. On l' appelle la scissure du Foye. Dans quelques sujets cette scissure est en partie comme un Tujau entier.*^{k)} Eundem vsum habere videntur reliquae hepatis fissurae. Sanguis enim venae portae et venae cauae non tam libere fluere possit, et canalis venosus ex vena portae ad cauam procedens, quam facillime comprimeretur, si natura partem hepatis inferiorem planam, nec variis fulcis excauatam finxisset, qui vasa e compressio- nis periculo defenderent et munirent. Recte itaque Cel. TREW iudicat, qui ita differit: *parem vsum* (i. e. ne venae comprimantur) *illos quoque sulcos habere, qui sinum venae portarum et canalem venosum, itemque truncum venae cauae inferioris excipiunt, facile intelligitur.*^{l)}

§. VII.

Sententiae de insertione venae vmbilicalis diuersae sunt.

Sanguinem ex vena vmbilicali venae portae alueo infundi, consentiunt omnes; vtrum vero aliquam eius partem etiam venae cauae vena vmbilicalis tradat, an omnem sanguinem in sinum venae portae adducat, id est, de quo dissecutores inter se dissident. Sunt enim nonnulli, qui asserant, sanguinem partim ad venam portae, partim ad venam cauam immediate ex vena vmbilicali deferri, ex quibus video esse VERHEYNIUM, qui ita: *vena vmbilicalis ex hepate egreditur, diciturque passim venae portae soboles: verum partim in hac, partim in vena caua radicatur, ita vt non solum flatus, sed etiam stylus magnitudine mediocris e vena vmbilicali facile ad cauam adigatur.*^{m)} Sed ductum venosum confudit cum vena vmbilicali, ex qua facillime stylus aut aer in canalem venosum deferri pos-
sunt,

B 3

k) Exposition anatomique de la structure du corps humain, Amstelod. 1752. traité du bas ventre, §. 256.

l) l. c. p. 43.

m) VERHEYN. anat. C. H. Tr. II. c. 31.

sunt, cum orificium ductus venosi ex opposito finis venae umbilicalis sit positum. Alii contra, inter quos refero L. HEISTERVMⁿ⁾ et I. TREWIVM^{o)} venam umbilicalem per fissuram sine ullo ramo in hunc vel alterum hepatis lobum immisso, recta in sinisteriorem tantum partem sinus venae portae ingredi contendunt, et sententiam iconibus illustrent. Tertia tandem sententia eorum est, qui sanguinem ex vena umbilicali partim ad sinum venae portarum deferri, partim per ramos e sulco emissos et cum ramis magnis hepaticis communicantes, venae cauae ramis tradi asserunt. Huic sententiae fauere videtur Ill. HALLERVS, dum ita: *Solet autem in foetu magna pars venarum hepatis ex vena umbilicali tanquam trunco suo oriri, quod video Cl. Gunzium, qui repugnauerat, nunc agnoscere.*^{p)}

§. VIII.

Sanguini ex vena umbilicali in sinum libera via patet.

Sanguinem ex vena umbilicali affluentem excipit sinus venae portae, uti hoc declaratur iconibus Cel. TREWII^{q)} quodque affirmat SALTZMANNVS.^{r)} Quodsi vero quis consideret, longam omnino viam et vnam sanguinis in venae portae sinu contenti esse superandas, antequam is introitum reperiat, aliquo modo de facili eius ingressu in sinum dubitare posset. Sed, si quis perpendat, venam umbilicalem ita intrinsecus esse fabrefactam, ut nulla valuula^{s)} in eius cum sinu coniunctione appareat, et ex hoc mechanismo liberam patere sanguini ex hoc canali in sinum viam, si porro tarditatem^{t)} consideret, qua sanguis in vena portae fluat: videbit, liquorem venae umbilicalis cum illo venae portae libere omnino et facillime posse commisceri et ad cauam deferri, quod secus esset, si sanguis venae portae tam rapido flumine vrgeretur, quam ille arteriarum. Valuulam, quam alii in vena umbilicali se obseruasse contendunt, nullam esse declarat Cel. TREW, qui quidem paruam eminentiam obseruauit, valuulae tamen non similem, et ne hanc quidem in omnibus inuenit. Ipsa denique diameter eorum vasorum,

n) loc. cit.

o) loc. cit.

p) Opuscula anat. in descriptione foetus bicipitis not. 28. §. V. p. 165.

q) l. c. tab. II. f. 22. 23. tab. IV. f. 55. 56. tab. V. f. 74.

r) l. c. §. IX. *truncus deinde arteriis utrinque stipatus ad umbilicum tendit, inde venae portae implantatur, in qua etiam desinit.*

s) IDEM l. c. *valuulas in hac vena nullas obseruare potuimus etc.*

t) Magnif. LUDWIG. instit. physiol. Sect. IV. cap. 1. §. 385.

rum, quae in vena vmbilicali longe maior est, quam in vena portae, docet, tanto minus resistentiae sanguini venae vmbilicalis ab illo venae portae esse expectandum, quanto lumen venae portae illo vmbilicalis minus sit atque angustius. Diametrorum proportionem, quae sit venae vmbilicalis, venae portarum, et canalis venosi definiuit, et icone illustrauit auctor saepius iam laudatus. ^{u)}

§. IX.

Ductus venosus vt altera pars iecori foetus propria consideratur.

Posteaquam canalem, qui sanguinem ex hepate vterino collectum, foetui tradit, vt is propriis foetus visceribus elaboratus, ex suo penu corpusculo nutrimentum et incrementum subministret, satis considerauius, vt primam illam partem hepatis, quae in adulto non reperiatur, nostri est, vt vltiorem sanguinis progressum ex vena vmbilicali et sinu venae portae inuestigemus, et tubum illum, qui vltiorem eius viam dirigit, vt alteram partem, qua iecur foetus ab illo adulti sese distinguit, perpendamus. Scilicet natura, cum iecur tantam sanguinis vndam in sinu venae portae partim ex propriis venae portae ramis conuocatam, partim ex venae vmbilicali admissam contineret, peculiarem ei ductum fecit, qui recta via magnam sanguinis colluuiem ad venam cauam subduceret. Ductus ille, quem ductum GLISSONII ^{v)} seu canalem venosum dicunt, in fissura latet, quam inter marginem sinistrum lobuli SPIGELII, et lobum minorem insculptam esse ostendimus, et ex sinu venae portae fere ex aduerso insertionis venae vmbilicalis, iuxta ramos, quos ex hepatis parenchymate vena caua colligit, progressus, ad cauam dirigitur. ^{x)} Totus eadem cum vena gaudet structura ^{y)} et duas ostendit valuulas ^{z)} quarum vna eo loco, vbi ex cauitate oblonga sinus venae portae in foetu magis quam in adulto conspicua, egreditur, altera ad insertionem in venam cauam posita deprehenditur, quae sanguinem, introitum in venam cauam tentantem, retinent, ne a sanguine, venae cauae repulsus, illum a tergo ex sinu sequentem reprimere atque repellere possit.

§. X.

u) Cel. TREW l. c. tab. I. f. 7. a. tab. II. f. 22. 23. tab. IV. f. 55. 56. 69.

v) l. c. cap. 33. vbi fusius de hoc ductu agit.

x) v. HEIST. Comp. anat. tab. III. f. 12. y) v. SALTZMANN. l. c. §. XIII.

z) Valuulas has iconibus illustratas videre licet apud Cel. TREWIVM l. c. Tab. I. f. 1. 2. 18.

Vsus venae umbilicalis et ductus venosi breuiter describitur.

Quemadmodum vero omnia, quae accurate et prudenter instituta corporis humani dissectio nobis ob oculos ponit, manifeste loquuntur, nonnisi sapientissimum opificem nostram corporis machinam condidisse, et nulla pars, etsi vera eiusdem structura aciem oculi humani adhuc eludat, fabrefacta nutriatur, quin ad incrementum et sanitatem nostri microcosmi aliquid conferat: ita etiam hepatis viscus quam maximis nostri corporis commodis inferuire, certissima res est. Relinquamus veterum sententiam, qui omnia ab hepate exspectantes, optima quaeque ex alimentorum digestorum apparatu colligi, exfugi, per maeandros angustissimos ad hepar duci, cum sanguine ibi confundi et veram sanguificationem, pulmonibus magis tribuendam, ab hoc viscere peragi, vno omnes ore clamitabant; sed consideremus tantum, quanta exinde nobis oriatur utilitas, quod hepar respirationis mechanismo ventriculum in digestionem iuuat et bilem, humorem, sine quo nulla fieri potest in nostro corpore digestio, suppeditet. Praeter hunc vero usum natura in fabrica iecoris in foetu alium adhuc praestare voluit. Quapropter cum multa iam superius de usu partium descriptarum, a nobis interspersa sint, breuiter tantum asseramus, hepar foetus propterea a natura tam peculiari modo esse fabrefactum, ut communicatio sanguinis materni cum foetu praestari, et circulatio in corpusculo perfici posset. Vena umbilicalis sanguinem ex placenta ad hepar adducit, et ductus venosus vltiorem eius progressum dirigit; vterque canalis post partum in ligamentum mutatur. Haec sunt, quae breuiter de foetus iecore exponere voluimus, quae quidem quamquam ita scripta sint, uti quis a tirone, in arte minus exercitato ea exspectare potest, tamen, quae diximus, ea ex optimis scriptoribus huius generis partim congeessimus, partim, cum ab Optimis Praeceptoribus nobis in anatome, nostris deliciis, nostram manum exercendi facta sit facultas, et nos circa rimanda defunctorum cadauera saepissime versemur, autopsia confirmata deprehendimus. Quod si vltius Praeceptores doctissimi, Patroni pietate summa a nobis colendi, qui nos, huic studiorum generi aduersos, in hoc tramite summa cum beneuolentia atque doctrina duxerunt, nobis permiserint, ut ingenium magis in hac disciplina expoliamus et manum in disseccandis cadaueribus exercitatioorem reddamus; fortasse meliora et lectu digniora proferre poterimus.